UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo sancti luce.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

O ſecūdam
queſtionē qua
queritur . vtrū
beatus franci-
ſcus fuit de nu
mero paruulo
rum quibus re
uelata ſunt ſecreta celeſtia . Rñ
detur. ꝙ ſic. Naz ipſe humilim⁹
et paruulus in oculis ſuis plus
ꝙ̃ dici poſſit fuit. ⁊ colūbina ſim
plicitate plenus modo a patre ce
leſti plurima ſecreta reuelata
ſunt que ſapientibus huius ſe-
culi ſunt abſconſa in primis re-
uelata ſunt ſibi multa futura ꝑ
donum prophetie quod ſepe ha-
buit. Secundo reuelata ſunt ſi-
bi ſecreta cordium fratrum ſuo
rum ⁊ aliorum. Tertio donatuz
eſt ſibi miraculoſe donum lin-
guaruz quo ītelligere extraneos
homines poſſet et eis predicare
Quarto reuelata ſunt ⁊ multa ſe
creta diuine ſapientie ⁊ celeſtis
doctrine qua miro feruore ciui-
tates et caſtella circuiens in po
pulis ſeminauit. Quinto reuela
ta ſunt ei ſecreta ſpecialiſſima.
ſ. diuine paſſionis ſtigmata. non
modo reuelata ſ3 miraculoſa i-
preſſa. nam ſemel in viſione ſer-
uus dei ɔtra ſe ſeraphin crucifi-
xum aſpexit. qui crucifixionis
ſue ſigna ei euidenter impreſſit
vt crucifixus crederetur. et ipſi
mira certe reuelata ſunt et mul
ta humili ⁊ paruulo beato fran-
ciſco Sexto in ſignū et teſtimo
nium ſanctitatis eius innume-
ra a deo patre ſunt reuelata ſiue
oſtenſa miracula. de quibus om
nibus in eius legenda patet.

IN feſto ſā
cti luce eſt euā
gelium. Deſi-
gnauit dñs ⁊c.
Luce. x. Circa
qd̕ poſſunt di-
ſputari ſequē-
tes queſtiones. ¶ Prima. vtruz
poſt electionem. xij. apoſtoloruz
ɔuenienter electi ſunt. lxxij. di-
ſcipuli. inter quos Lucas vnus
dicitur fuiſſe. ¶ Secunda. vtrū
beatus lucas inter euangeliſtas
in figura bouis fuerit couenien
ter deſignatus.

O primaz
queſtionē ſic.
ꝓceditur. Et
videt̄ ꝙ poſt
electionē apo
ſtoloꝝ duode
cim non ɔue-
niēt alij. ſcili
cet ſeptuagin
taduo diſcipl'i electi ſunt. ¶ Pri
mo ſic. Fruſtra fit ꝑ plura qd̕ po
teſt fieri ꝑ pauciora. ſ3 ꝑ duode
cim apl'os ſufficient euangeliū
ſeminādu3 ⁊ p̄dicandū erat per
vniuerſu3 orbem. Vñ apoſtolus
ad ro. x. Fides ex auditu eſt. au-
ditus ꝑ verbum dei ⁊ ſtatim ſub
dit. Nunqd nō audierūt. equide3
in omnē terrā exiuit ſon⁹ eoru3.
et glo. exponit de predicatione

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

apoſtolorum. ¶ Secundo. Offi-
ciorum ſiue ſtatuum diuerſitas
vnitati repugnat. ſʒ fideles xp̄i
ad vnitatem vocantur. ſm illud
iohannis. xvij. Ut ſint vnū in no-
bis ſicut ⁊ nos vnum ſumus. er
go in eccleſia non debet eſſe iſta
varietas officiorꝝ ſiue ſtatuum.
¶ Tertio ſic. Bonū eccleſie i pa-
ce conſiſtere videt᷑. ſm illud. ij.
Corꝝ. vlt. Pacem habete et deꝰ
pacis erit vobiſcum. ſʒ diuerſi-
tas eſt impeditiua pacis. Unde
phs dicit. vij. pollitic. ꝙ modica
differentia facit in ciuitate diſci
dium. ergo videt᷑ ꝙ talis diffe-
rentia aut varietas in eccleſia in
ſtitui non debuit. ¶ In oppoſitū
eſt euangeliū preſens. ¶ Reſpō
deo dicendum. ꝙ ꝯuenientiſſime
xp̄s poſt duodecim ap̄los elegit
ad predicationis officium etiaʒ
ſeptuagintaduos diſcipulos. Et
hoc ratione multiplici. Primo
ratione quam xp̄s in littera aſſi
gnat. Quoniā meſſis ꝗdem mul
ta ē operarij pauci. Multitudo
enī gentiū ad ſuſcipiendū verba
xp̄i parata erat ꝑ predicationeʒ
apoſtolorꝝ reſpectu cuius multi
tudinis ꝯuertende operarij ſcʒ
apoſtoli ⁊ etiā diſcipuli erāt pau
ci. Unde ſubditur. Rogate domi-
num meſſis vt mittat oparios in
meſſem. q2 nullus fit aptꝰ ad p̄di
cationē verbi diuini niſi ꝑ gratiā
dei. ⁊ niſi ab eo miſſus mediate
vel immediate. Electi aūt ſunt
in illo numero i ſignū ꝙ poſt xp̄i
reſurrectionem et aſcenſionem
in celum p̄dicaturi erant fidem
xp̄i gentibꝰ. lxxij. linguarꝝ. vn̄ de-
ſignati ſunt in. lxxij. viris. quibꝰ
dn̄s dedit ſpiritū ꝓphetandi Nu
meri. xj. vbi dn̄s dr̄ locutus eſſe
moyſi. auferens de ſpū q̄ erat in
moyſe ⁊ dās. lxxij. viris q̄ ꝓphe
tarūt. nec vltra ceſſauerūt remā
ſerūt aūt duo viri in caſtris ſuꝑ
quos requieuit ſpūs dn̄i. ⁊ ipſi de-
ſcripti fuerūt. in quo hi expreſſe
deſignati ſunt. Secundo q2 va-
rietas iſta officiorꝝ ⁊ ſtatuū ꝑti-
net ad ꝑfectionem ipſius eccle-
ſie. Sicut enī in rerū naturaliuʒ
ordine ꝑfectio que in deo ſimpli
citer ⁊ vniformit᷑ inuenit᷑. in vni
uerſitate creaturarꝝ inueniri nō
potuit. niſi deformiter ⁊ multi-
pliciter. ita etiam plenitudo gra
tie in xp̄o ſicut in capite ordinat᷑
ad mēbra eiꝰ diuerſimode redū
dat ad hoc ꝙ corpꝰ eccleſie ſit ꝑ
fectum. Et hoc eſt qđ ap̄ls dicit
ad Eph̄. iiij. Ipſe dedit quoſdaʒ
quidē apoſtolos. alios vero euā
geliſtas. alios autē paſtores ⁊c.
ad cōſummationē ſanctorꝝ. Ter
tio huiuſmodi varietas pertinet
ad neciſſitatē actionū q̄ ſūt in ec
cleſia. oportet autē ad diuerſas
operationes diuerſos homines
deputari ad hoc ꝙ diligentius
et ſine concluſione om̄ia peragā
tur hinc eſt qđ apoſtolꝰ dicit ad
Romanos. xij. Sicut in vno cor
pore multa membra non eundē
actum habent. ita multi vnum
corpus ſumꝰ in chriſto. Quarto
hoc pertinet ad dignitateʒ ⁊ pul

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

critudinē eccleſie que in quodā
ordine conſiſtit. Unde dicit.iij.
Regum decimo. ꝙ videns regi/
na ſaba omnem ſapientiam ſa/
lomonis ⁊ habitacula ſeruorum
⁊ ordines miniſtrantiū nō habe/
bat vltra ſpiritū. ¶ Ad rationes
in oppoſitū. ¶ Ad primā ptz re/
ſponſio ex dictis. negando ꝙ ſo/
li apoſtoli erant pro tanta meſſe
ſufficiētes. euangeliū eniȝ dicit
ꝙ erant pauci. qd̄ autem dicitur
de apoſtolis intelligendū eſt. nō
excluſis diſcipulis. ¶ Ad ſcd̄am
reſpōdetur negādo aſſumptum.
Dicimus em̄ ꝙ diuerſitas ſtatuū
et officioꝝ non impedit eccleſie
vnitatē que perficit per vnitatē
fidei ⁊ caritatis ⁊ mutue ſubmi
niſtratiōis. ẜm illud apoſtoli ad
Eph.iiij. Ex quo totū corpus eſt
compactū ſcȝ per fidē. ⁊ cōnexū
ſcȝ per caritatē per omnē iūctu
ram ſubminiſtrationis. dum ſcȝ
vnus ſeruit alteri. ¶ Ad tertiam
reſpōdetur. negādo minorē. Et
ratio eſt. qꝛ ſicut in corpore na/
turali mēbra diuerſa cōtinētur
in vnitate per virtutē ſpūs viui/
ficātis. quo abſcedēte membra
corporis ſeparātur. ita etiam in
corpore eccleſie ꝯſeruat vnitas
diuerſoꝝ membroꝝ virtute ſpi/
ritusſancti. qui corpus eccleſie
viuificat vt habet Jo.vj. Unde
apl's dicit ad Ephe.iiij. Sollici
te ſeruate vnitatē ſpūs in vincu
lo pacis. Diſcedit aūt aliquis ab
vnitate ſpiritus dum querit que
ſibi ſunt ꝓpria. ſicut etiā in ter/
rena ciuitate terrena pax tollit
ex hoc ꝙ ciues ſinguli que ſua
ſunt querunt. alioquin per offi/
ciorū ⁊ ſtatuū declinationē tam
mentis ꝙ̄ in ciuitate terrena ma
gis pax cōſeruatur. inq̄tum per
hoc plures ſunt qui cōmunicāt
actibus publicis. Unde ⁊ apl's
dicit. j. Cor.xij. Dn̄s. ſic tempera
uit vt nō ſit ſciſma in corpore. ſȝ
pro inuiceȝ ſollicita ſint mēbra.

D ſecundā
queſtioneȝ ſic
ꝓcedit. Et vi/
detur ꝙ ſctūs
lucas nō ſit cō
ueniēt in figu
ra bouis deſi/
gnatus. Quia lucas principali/
ter verſat circa paſſionē ⁊ mor/
tem xp̄i. et ita videtur figurari
plus deberi per agnum ꝙ̄ per vi
tulum ſiue bouem. quia agnus
proprie figurabat xp̄m immola
tum pro nobis. Unde Jo.p̄mo.
Ecce agn⁹ dei ⁊c. ergo ⁊c. ¶ In
oppoſitum eſt illud Ezechiel.j.
Facies bouis a ſiniſtris. ¶ Rn̄/
deo dicēdū ꝙ ſicut alias dixim⁹
ezechieli ꝓphete in viſione ani/
malis quattuor facies habētis
deſignatum fuit xp̄i euangeliuȝ
quadra facie deſcribendū vide/
licet a mattheo in facie huma/
na. a marco in facie leonina. a lu
ca in facie bouina. a iohāne in fa
cie aq̄lana. Licȝ aūt lucas euan
geliſta deſcribat totū curſū euā
gelij īcipiēs a xp̄i miraculoſa cō

ceptione.pertranſiens per eius
natiuitatē.conuerſationē.mortē
ꝛ reſurrectionē terminans euā-
geliū ſuum in aſcenſione. Unde
eius ṗncipalis intētio eſt circa
xp̄i mortē ꝛ paſſionē deſcriben-
dam.ppt qđ ipſe lucas deſigna-
tur in facie bouis.q̄ eſt aīal im-
molaticū ſm traditionē legis.
ꝓpter qđ euangeliū ſuuz incipit
a ſacerdotio zacharie. ad quod
officiū ſpectat immolare.ꝛ ideo
materia ṗncipalis libri deſigna
tur conueniēter in facie bouis.
Preterea merito in figura bo-
uis deſignatus eſt.bos eñi vngu
lam findit.in qua virtus diſcre-
tionis exprimit.ꝛ beatus lucas
diſcretus fuit per moderationē
Item bos aīal eſt immolaticuz.
et beatus lucas crucis mortifi-
cationē iugiter in ſuo corpore
pro xp̄i noīe portauit.vt dicit in
oratione eccleſie. Item eſt aīal
fructuoſum.ꝛ beatus lucas eſt
fructuoſus ꝑ edificationē.adeo
quippe fuit fructuoſus ꝙ ab oī-
bus cariſſimus habebat. Unde
apl's ad Col. iiij. Salutat vos
inquit lucas medic⁹ cariſſimus.
¶ Ad ratiōes in oppoſitū reſpō
detur ꝙ ratio nō ꝓcedit.quia ad
deſignandū euāgeliū ſufficiens
erat figura vituli.cum eſſet aīal
immolaticū.tñ ad deſignandum
xp̄m immolatū expreſſior figu-
ra eſſe debuit. Unde nota ꝙ licz
animalia alia immolarent vt vi
tulus.bos.capra.ꝛ hm̄oi.tamen
xp̄s magis dictus eſt agn⁹ ꝙ̄ ce
tera animalia imolaticia. quia
inter oēs figuras veteris teſta-
menti agnus paſcalis expſſi⁹ fi-
gurabat paſſionē xp̄i. quia ille
agn⁹ erat ſine macula.ꝛ per eius
immolationē filij iſrael liberati
ſunt a ſeruitute egyptiaca.ſicut
per paſſionē xp̄i qui peccatū nō
fecit ſumus liberati a ſeruitute
diaboli. Scđa cauſa eſt.qꝛ iuge
ſeruiciū qđ figurabat perpetui-
tatem btitudinis fiebat de agno
ſicut xp̄s eſt noſtra beatitudo.

N feſto vn
decim miliuz
virginum eſt
euangelium.
Simile eſt re
gnum ꝛc̄.mat
thei.xxv. Cir-
qđ pōt diſputari ſequens q̄ſtio.

Trum pru
dētibus virgi-
nibus facien-
tibus quod in
ſe fuit neceſſe
fuit vt de⁹ oleū
gratie ſue va-
ſis conſcientiarū ſuarum infun-
deret. Et videtur ꝙ non. Primo
deus dat gratiā ſola liberalita-
te ꝛ miſericordia.quia dat ipſaz
gratis.ergo poteſt dare ꝛ nō da-
re.ergo ꝙuis virgines pruden-
tes fecerint qđ in ſe erat.deus
potuit eis non dare oleum gra-
tie. ¶ Secūdo ſic.neceſſariū ꝛ li
berū opponūtur.ſi ergo deus ex
libertate dat gratiam.ergo nul-